Geldrop-Mierlo

Raadsvoorstel

Onderwerp
Hondenbeleid Geldrop-Mierlo 2025

Beslispunten
1. Het beleidsdocument ‘’Hondenbeleid Geldrop-Mierlo (2025)’’ vast te stellen.
2. De voortzetting van de hondenbelasting als doelbelasting vast te stellen ter financiering van het nieuwe hondenbeleid.

Inleiding
Het huidige hondenbeleid van de gemeente Geldrop-Mierlo dateert uit 2004 en is sinds 2011/2012 slechts marginaal aangepast. In 2024 is op verzoek van de gemeenteraad een grondige evaluatie uitgevoerd, mede op basis van inwonersfeedback, meldingen over overlast, trends in omliggende gemeenten en gesprekken met uitvoerende diensten. Hieruit blijkt dat het huidige beleid op meerdere punten tekortschiet in duidelijkheid, handhaafbaarheid en effectiviteit.

Tijdens de beeldvormende sessie van de Commissie Ruimte op 7 april 2025 is scenario 2 het breedst gedragen. Het college heeft deze lijn uitgewerkt in het voorliggende beleidsdocument “Hondenbeleid Geldrop-Mierlo (2025)”, waarin waar mogelijk ook suggesties van de raad zijn verwerkt.

Daarnaast is, op basis van een motie, ook scenario ‘’Geen hondenbelasting’’ toegevoegd. Deze variant benadrukt het risico op verslechtering van het voorzieningenniveau en legt volledige verantwoordelijkheid bij de hondeneigenaar. Bij eventuele keuze voor deze richting dient duidelijk te zijn dat bestaande voorzieningen komen te vervallen, tenzij elders in de begroting extra middelen worden gevonden.

Op basis van de evaluatie (2024) en de input van de beeldvormende sessie in de Commissie Ruimte (7 april 2025) zijn er vier beleidsvarianten uitgewerkt, die elk op hun eigen manier invulling geven aan de toekomstige koers:

Scenario 1 – Strikte regulering, minimaal faciliterend: maximale inzet op duidelijkheid en minimale voorzieningen, met afschaffing van de hondenpoepzuiger en verlaging van de hondenbelasting.

Kenmerken:
- Volledige afschaffing van hondenuitlaatstroken.
- Uitbreiding van omheinde loslooperreinen, indien mogelijk ook in omvang.
- Opruimplicht voor hondenpoep op alle openbare plekken.
- Algemene aanlijnplicht voor honden buiten aangewezen (omheinde) loslooperreinen.
- Geen hondenpoepzuiger meer nodig, volledige verantwoordelijkheid bij hondeneigenaren.

Financieel (indicatief):

Post	Bedrag (indicatief)
Directe salariskosten	€ 50.000
Kapitaallasten (afschrijving + rente)	€ 9.500
Communicatie/campagne (jaarlijks)	€ 2.500
Totaal jaarlijks	€ 65.000 - € 75.000
Eenmalige Kosten: Communicatie + inrichting omheinde terreinen in openbare ruimte	€ 12.500

Pluspunten:

- Duidelijke en eenvoudige regels zonder uitzonderingen.
- Minder tot geen overlast van stank doordat hondenuitlaatstroken verdwijnen.
- Kostenbesparing door het afschaffen van de hondenpoepzuiger.
- Lagere hondenbelasting

Minpunten:

- Minder faciliterende voorzieningen voor hondeneigenaren.
- Meer verantwoordelijkheid bij de inwoners.
- Beperkte ruimte voor loslopen, wat kan leiden tot meer aanlijnverkeer.
- Mogelijke toename van hondenpoepoverlast in reguliere openbare ruimten.

Scenario 2 – Gebalanceerde aanpak (voorkeursscenario): evenwichtige verdeling tussen verantwoordelijkheid bij de inwoners en behoud van enkele essentiële voorzieningen zoals loslooopterreinen en hondenpoepzuiger op strategische plekken.

Kenmerken:

- Hondenuitlaatstroken als aparte voorziening worden afgeschaft.
- De omheinde loslooopterreinen worden uitgebreid, waar mogelijk ook in omvang.
- De hondenpoepzuiger (of een vergelijkbare voorziening) gaat de omheinde loslooopterreinen schoonhouden.
- Algemene aanlijnplicht voor honden buiten aangewezen (omheinde) loslooopterreinen.
- Voor alle openbare ruimten geldt een opruimplicht voor hondenpoep, met uitzondering van de omheinde loslooopterreinen.
- In (middel)grote, niet-omheinde losloopgebieden blijft de opruimplicht onverminderd van kracht.
- Herbegrenzing van uitlaatgebieden om duidelijkheid te scheppen waarbij er wordt gekeken naar een goede spreiding over de gehele gemeente.
- Uitbreiding van het aantal afvalbakken met dispensers

Financieel (indicatief):

Post	Bedrag (indicatief)
Directe salariskosten	€ 50.000
Werk derden (Senzer)	€ 75.000
Kapitaallasten (afschrijving + rente)	€ 9.500
Communicatie/campagne (jaarlijks)	€ 5.000
Totaal jaarlijks	€ 135.000 – € 150.000
Eenmalige communicatie + inrichting omheinde loslooopterreinen in openbare ruimte	€ 12.500

Pluspunten:
- Minder tot geen overlast van stank doordat hondenuitlaatstroken verdwijnen.
- Gebalanceerde aanpak.
- Duidelijkere regelgeving.

Minpunten:
- Iets meer verantwoordelijkheid bij de inwoners door het verdwijnen van de hondenuitlaatstroken (waar de hondepoepzuiger kwam).
- Mogelijke toename van hondenpoepoverlast in reguliere openbare ruimten.
- Uitzondering bij (niet-omheinde) losloopgebieden is moeilijker te handhaven en niet goed voor de natuur.

Scenario 3 – Uitgebreide voorzieningen: behoud én uitbreiding van hondenvoorzieningen, inclusief meerdere omheinde terreinen en inzet van de hondenpoepzuiger; het meest kostbare scenario.

Kenmerken:
- Aantal hondenuitlaatstroken fors verminderd.
- Enkele (resterende) hondenuitlaatstroken worden (indien mogelijk) omgevormd tot omheinde loslooopterreinen.
- Er worden meer (en grotere) omheinde loslooopterreinen gefaciliteerd.
- Er zijn alleen omheinde loslooopterreinen.
- Opruimplicht voor hondenpoep op alle openbare plekken, behalve bij de omheinde loslooopterreinen.
- Hondenpoepzuiger (of vergelijkbare voorziening) actief bij omheinde terreinen.
- Algemene aanlijnplicht voor honden buiten aangewezen (omheinde) loslooopterreinen.
- Uitzondering op de aanlijn- en opruimplicht binnen omheinde terreinen.

Financieel (indicatief):

Post	Bedrag (indicatief)
Directe salariskosten	€ 50.000
Werk derden (hondenpoepzuiger of vergelijkbare voorziening)	€ 175.000 – € 200.000
Kapitaallasten (afschrijving + rente)	€ 9.500
Extra straatreiniging	€ 10.000
Communicatie/campagne (jaarlijks)	€ 2.500
Totaal jaarlijks	€ 250.000 – € 275.000
Eenmalige communicatie + inrichting omheinde losloopterreinen	€ 20.000

Pluspunten:
- Duidelijke regelgeving.
- Hondenpoepzuiger blijft actief, wat zorgt voor een schonere omgeving.

Minpunten:
- Beperkte keuzevrijheid voor hondeneigenaren om hun hond los te laten lopen.
- Conflicten met honden kunnen toenemen doordat ze ‘geforceerd’ worden in een omheind gebied losgelaten te worden.
- Het omvormen hondenuitlaatstroken tot omheinde terreinen en stimuleren toename omheinde terreinen oefent druk op de openbare ruimte.
- Kosten hondenpoepzuiger bepalen een groot deel van de uitgaven aan het hondenbeleid

Scenario ‘’Geen hondenbelasting’’ – Volledige afschaffing hondenbelasting en voorzieningen: sluit aan bij landelijke trends, maar legt alle verantwoordelijkheid bij de hondenbezitter.

Kenmerken:
- Volledige ‘’verantwoordelijkheid’’ bij de hondeneigenaren.
- Geen hondenvoorzieningen: afschaffing hondenuitlaatstroken, -speelveldjes en -losloopgebieden inclusief de hondenpoepzuiger.
- Algemene opruim- en aanlijnplicht voor alle openbare plekken.

Financieel (indicatief):

Post	Bedrag (indicatief)
Directe salariskosten	€40.000 - €50.000
Werk derden (hondenpoepzuiger of vergelijkbare voorziening)	€0,-
Kapitaallasten (afschrijving + rente)	N.v.t.
Extra straatreiniging	N.v.t.
Communicatie/campagne (jaarlijks)	€2.500,- (optioneel)
Totaal jaarlijks	€42.500,- - €52.500,-

Pluspunten:
- Duidelijke en eenvoudige regels zonder uitzonderingen.
- Beter handhaafbaar.
- Volgt de landelijke trend (en van omliggende gemeenten).

Minpunten:
- Minder faciliterende voorzieningen voor hondeneigenaren.
- Meer verantwoordelijkheid bij de hondeneigenaren.
- Mogelijke toename van hondenpoepoverlast in reguliere openbare ruimten.
- Directe salariskosten: onderhoud, legen en plaatsen prullenbakken, aanvullen en plaatsen dispensers, handhaving, administratie en communicatie moet via andere middelen uit de gemeentelijke begroting betaald worden.

Tot slot is ook gekeken naar hoe omliggende gemeenten omgaan met hondenbeleid. In veel gemeenten (o.a. Nuenen, Son en Breugel, Waalre, Heeze-Leende) is de hondenbelasting inmiddels afgeschaft. De praktijk wijst uit dat dit niet automatisch leidt tot problemen, maar het is vaak ook gepaard gegaan met het schrappen van voorzieningen en verminderde gemeentelijke betrokkenheid. Geldrop-Mierlo kiest bewust voor een maatwerkbeleid dat financieel is onderbouwd en gericht blijft op leefbaarheid, handhaving en gedragsverandering.

Eerdere besluitvorming
Uit de beeldvormende sessie bij zowel het college als bij de Commissie Ruimte is geen unaniem voorkeurscenario gekomen waarop de richtlijnen voor het nieuwe hondenbeleid opgesteld kon worden. Uit de beeldvormende collegevergadering (4 februari 2025) en raadsvergadering (7 april 2025) werd scenario 2 als meest kansrijke optie gezien.

Wat willen we bereiken
Met dit nieuwe beleid streeft de gemeente Geldrop-Mierlo naar een schonere en prettigere leefomgeving, met beleidsregels die voor zowel hondenbezitters als niet-hondenbezitters duidelijk zijn en effectieve handhaving om overlast te beperken. Door meer in te zetten op communicatie gaan we meer focussen op de kern van het probleem (oorzaak tot overlast), dan het blijven faciliteren van hondenbezitters. Door te kiezen voor de uitgangspunten van scenario 2: ‘Gebalanceerde aanpak’ wordt ingezet op een geleidelijke verschuiving van verantwoordelijkheid naar de hondenbezitter. Op basis van de resultaten kan in de toekomst worden beoordeeld of deze lijn verder kan worden doorgetrokken.

Argumenten

1.1 Deze nieuwe uitgangspunten voor het hondenbeleid zorgen voor eenvoud en duidelijkheid
Het nieuwe hondenbeleid zet in op een heldere en consistente regelstructuur die voor álle inwoners begrijpelijk is. Door het volledig afschaffen van hondenuitlaatstroken – een voorziening die in de praktijk voor verwarring en overlast zorgde – verdwijnen uitzonderingen en grijze gebieden. In plaats daarvan wordt gekozen voor een algemene

aanlijn- en opruimplicht, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, met slechts beperkte en duidelijk aangeduide uitzonderingen (zoals de omheinde losloopterreinen).

1.2 Hierdoor kan er gerichter en eenvoudiger worden gehandhaafd
Hoewel in omheinde losloopterreinen een uitzondering geldt op de opruimplicht en daar schoonmaak plaatsvindt, verdwijnen met het nieuwe beleid andere onduidelijke uitzonderingen zoals de vertakte hondenuitlaatstroken. Dit zorgt voor een duidelijke en eenduidige regel: overal geldt aanlijn- en opruimplicht, behalve op duidelijk aangegeven omheinde terreinen. Hierdoor wordt de handhaving overzichtelijker, effectiever en neemt de pakkans bij overtredingen toe.

1.3 De inzet van de hondenpoepzuiger (of vergelijkbare voorziening) wordt ingezet op strategische locaties
In plaats van de hondenpoepzuiger (of een vergelijkbare voorziening) volledig af te schaffen, wordt ervoor gekozen deze doelgericht in te zetten op omheinde losloopterreinen. Zo blijft op drukbezochte plekken ondersteuning beschikbaar, terwijl tegelijkertijd de aanzienlijke kosten van bredere inzet worden vermeden.

1.4 Hierin zijn de uitgangspunten opgenomen die de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek (inclusief inwonersenquête) Evaluatie Hondenbeleid Geldrop-Mierlo 2024 ondersteunen
De uitgangspunten zijn gebaseerd op de uitkomsten van de inwonersenquête van 2024. Inwoners gaven daarin aan behoefte te hebben aan duidelijke regels, strengere handhaving, het afschaffen van hondenuitlaatstroken, meer losloopruimte, betere aanduiding van gebieden, en extra voorzieningen zoals afvalbakken en dispensers. Het nieuwe beleid sluit hier direct op aan.

1.5 Een toename aan prullenbakken en dispensers zorgt voor minder hondenpoep en zwerfafval in de openbare ruimte
Door meer afvalbakken en dispensers met hondenpoepzakjes te plaatsen op strategische locaties, wordt het voor hondenbezitters eenvoudiger om hun verantwoordelijkheid na te komen. De drempel om hondenpoep op te ruimen wordt verlaagd, waardoor de kans op naleving van de opruimplicht toeneemt. Tegelijk draagt dit bij aan het terugdringen van zwerfafval in het algemeen, wat leidt tot een schonere en prettigere leefomgeving voor alle inwoners. Goed zichtbare en goed gespreide voorzieningen stimuleren gewenst gedrag en ondersteunen de communicatie over verantwoordelijk hondenbezit.

1.6 De gefaseerde en gebalanceerde aanpak ondersteunt gedragsverandering en acceptatie
Doordat het nieuwe beleid deels voortbouwt op bestaande voorzieningen en stapsgewijs nieuwe verplichtingen invoert, krijgen inwoners de kans om te wennen aan hun verantwoordelijkheid. Dit bevordert naleving van de regels en voorkomt abrupte veranderingen die tot weerstand kunnen leiden.

2.1 De hondenbelasting borgt een solide basis voor uitvoering van het beleid

De opbrengsten uit de hondenbelasting vormen de structurele financiering voor het hondenbeleid, waaronder losloopterreinen, prullenbakken, dispensers, handhaving en communicatie. Door deze doelbelasting te behouden, blijft het beleid financieel stabiel en uitvoerbaar zonder druk op andere begrotingsposten.

2.2 De status van doelbelasting zorgt voor directe koppeling tussen lasten en baten
De hondenbelasting heeft in Geldrop-Mierlo het karakter van een doelbelasting: de opbrengsten worden specifiek en aantoonbaar ingezet voor voorzieningen die ten goede komen aan hondeneigenaren, zoals uitlaatvoorzieningen, afvalbakken, handhaving op hondenoverlast en onderhoud van losloopgebieden. Hierdoor is er sprake van een directe en transparante relatie tussen de lasten die hondenbezitters dragen en de baten die zij daaruit ontvangen. Deze koppeling vergroot de zichtbaarheid en legitimiteit van de belasting: inwoners zien waar hun bijdrage naartoe gaat, wat de acceptatie kan bevorderen.

Kanttekeningen

1.1 Het verlies aan maatwerkvoorzieningen kan weerstand oproepen bij hondenbezitters
Met het afschaffen van hondenuitlaatstroken verdwijnen voorzieningen waar hondenbezitters jarenlang gebruik van hebben gemaakt. Ondanks dat deze stroken vaak voor overlast zorgden, waren ze voor velen vertrouwd. De versobering van dit aanbod kan bij een deel van de inwoners leiden tot weerstand of verminderde acceptatie, vooral als alternatieven niet als gelijkwaardig worden ervaren.

1.2 Afwijking van landelijke en regionale trends kan tot onbegrip leiden
In tegenstelling tot omliggende gemeenten, waar vaak is gekozen voor volledige afschaffing van de hondenbelasting én minder regulering, kiest Geldrop-Mierlo voor behoud van de belasting in combinatie met iets strengere regels. Dit afwijkende beleid vraagt om extra uitleg richting inwoners, om weerstand en negatieve vergelijkingen te voorkomen. Tegelijkertijd biedt het afwijkende beleid van Geldrop-Mierlo juist ruimte voor maatwerk en het behouden van kwaliteit in de openbare ruimte. Waar andere gemeenten mogelijk hebben gekozen voor versobering, blijft Geldrop-Mierlo gericht investeren in voorzieningen, handhaving en gedragsverandering. Dit maakt het beleid herkenbaar, effectief en afgestemd op lokale behoeften. Mits goed gecommuniceerd, kan deze duidelijke koers ook bijdragen aan draagvlak en waardering onder inwoners.

2.1 De hondenbelasting wordt door sommige inwoners als onrechtvaardig ervaren
Hoewel het een doelbelasting betreft, bestaat bij een deel van de hondenbezitters het gevoel dat zij onevenredig bijdragen aan voorzieningen die niet altijd zichtbaar of toegankelijk zijn in hun directe leefomgeving. Daarnaast roept het feit dat alleen hondenbezitters belasting betalen, en niet eigenaren van andere huisdieren zoals katten of paarden, vragen op over rechtsgelijkheid en consistentie in het gemeentelijk belastingbeleid. Tegelijkertijd geldt dat de opbrengsten van de hondenbelasting worden ingezet voor openbare hondenvoorzieningen waarvan ook anderen indirect profiteren, zoals schonere groenstructuren en veiligere openbare ruimten. Bovendien biedt de

heffing beleidsruimte om gericht te investeren in hondenvoorzieningen, handhaving en overlastpreventie – aspecten die bijdragen aan de leefbaarheid voor álle inwoners.

2.2 Het behouden van de hondenbelasting wijkt af van regionale ontwikkelingen
In steeds meer omliggende gemeenten is de hondenbelasting afgeschaft of sterk verlaagd, vaak vanuit het oogpunt van eenvoud, rechtsgelijkheid of lastenverlichting voor inwoners. Door in Geldrop-Mierlo vast te houden aan deze heffing, ontstaat het risico dat inwoners het gemeentelijke beleid als verouderd of onvoldoende meebewegend met de tijd ervaren. Dit kan leiden tot negatieve vergelijkingen, onbegrip of verminderde acceptatie van het nieuwe hondenbeleid als geheel. Daar staat tegenover dat lokale keuzes gebaseerd mogen zijn op specifieke gemeentelijke behoeften en prioriteiten. Waar andere gemeenten mogelijk minder inzet op handhaving, overlastbeperking of hondenvoorzieningen, kan Geldrop-Mierlo juist via deze heffing doelgericht blijven investeren in een schoon, veilig en leefbaar openbaar gebied. Daarmee kan het behoud van de hondenbelasting – ondanks afwijking van de regionale trend – wel degelijk aansluiten bij de lokale context en beleidsambities.

Wat gaan we daarvoor doen

Randvoorwaarden
- Aanwijzen en inrichten van (middel)grote niet-omheinde losloopgebieden.
- Onderhouden en uitbreiden van bestaande omheinde loslooperreinen.
- Verwijderen van bordjes en voorzieningen die verwijzen naar uitlaatstroken.
- Plaatsen van extra afvalbakken en dispensers met hondenpoepzakjes.
- Opleiden en informeren van handhavers over de nieuwe beleidsregels.
- Ontwikkelen en uitvoeren van communicatie gericht op gedragsverandering.
- Attenderen op het meldpunt voor hondenoverlast via de BuitenBeter-app.

Planning
Wordt opgenomen in uitvoeringsprogramma na vaststelling beleid. Inrichting, communicatie en handhaving starten in fases vanaf 1 januari 2026.

Communicatie
• Gerichte informatie via gemeentelijke kanalen.
• Campagnes op social media, huis-aan-huisblad, wijkbijeenkomsten.
• Participatie (of enquête-vorm) per wijk voor locatiekeuze omheinde loslooperreinen.

Wat mag het kosten
Huidige situatie

Het beschikbare budget voor het hondenbeleid wordt op dit moment ingezet door het team Buitendienst (Team Realisatie). De uitgaven bestaan in 2024 uit:
• € 175.020 voor de inzet van de hondenpoepzuiger (Senzer); uitvoerende taken rond onderhoud en beheer;
• € 59.935 voor overige uitgaven, waaronder het legen van hondenprullenbakken, bijvullen van dispensers, onderhoud van gebiedspaaltjes, maaien van losloopvoorzieningen en extra inzet van handhaving.

Nieuwe situatie 'scenario 2'
In de nieuwe situatie wordt de inzet van een hondenpoepzuiger (of vergelijkbare voorziening) behouden, zij het beperkt en doelgericht. Daarnaast wordt ingezet op betere communicatie, gedragsverandering en behoud van essentiële voorzieningen. Het indicatieve kostenplaatje ziet er als volgt uit:

• € 50.000 voor directe salariskosten (handhaving, toezicht, coördinatie);
• € 75.000 voor werkzaamheden door derden (hondenpoepzuiger, veldonderhoud e.d.);
• € 9.500 aan kapitaallasten (afschrijving en rente op voorzieningen);
• € 5.000 per jaar voor communicatie en campagnevoering gericht op het implementeren van de nieuwe beleidsregels en gedragsverandering.

Totaal jaarlijks: € 135.000 – € 150.000

Eenmalig wordt aanvullend € 12.500 gereserveerd voor inrichting van omheinde loslooopterreinen en opstart van publiekscommunicatie.

Duurzaamheid
• Minder inzet van voertuigen (hondenpoepzuiger) verlaagt CO_2-uitstoot.
• Meer zwerfvuilreductie door gedragsverandering draagt bij aan een schoner milieu.

Burgerparticipatie
In het voorjaar van 2024 kregen inwoners de gelegenheid om hun mening te geven via een enquête (zie bijlage *Onderzoek Hondenbeleid Geldrop-Mierlo 2024*). Deze consultatie bood hen de kans om feedback te geven op het bestaande beleid én suggesties aan te dragen voor het nieuwe hondenbeleid.

Evaluatie
• Eerste (ambtelijke) evaluatie na 2 jaar (najaar 2027).
• Aandacht voor gedragsverandering, effectiviteit handhaving en gebruik voorzieningen.

Bijlagen:

Nr.	Betreft
1.	Hondenbeleid Geldrop-Mierlo 2025
2.	Evaluatie Hondenbeleid Geldrop-Mierlo 2024
3.	Onderzoek Hondenbeleid Geldrop-Mierlo 2024

Geldrop, 22 juli 2025

ValidSigned door N. Scheltens
op 19-09-2025

N.J.H. Scheltens
secretaris

ValidSigned door J.C.J. van Bree
op 19-09-2025

J.C.J. van Bree
burgemeester